

ĆWICZENIA I ZABAWY SŁUCHU FONEMATYCZNEGO NA MATERIALE LITEROWYM

Zabawy i ćwiczenia z zakresu analizy i syntezy głoskowej, sylabowej,
fonemowej, logotomo i morfemowej
(niektóre zadania mają rozwiązania)

Materiały opracowały: mgr Bożena Kołodziej i mgr Beata Pagacz

Ćw.1 Posegreguj wyrazy w kopertach. Gwiazdki na kopertach oznaczają liczbę sylab.

dom

marynarz

garnek

kapusta

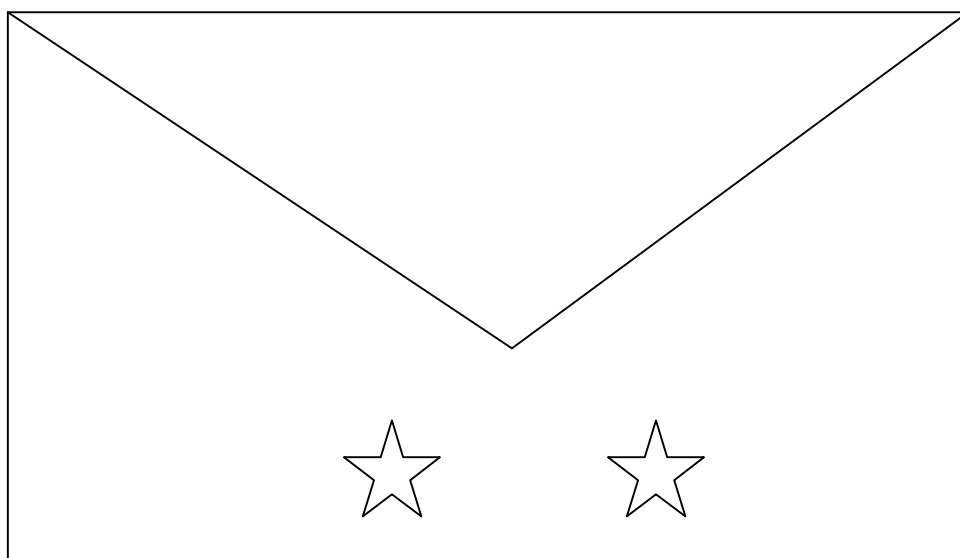
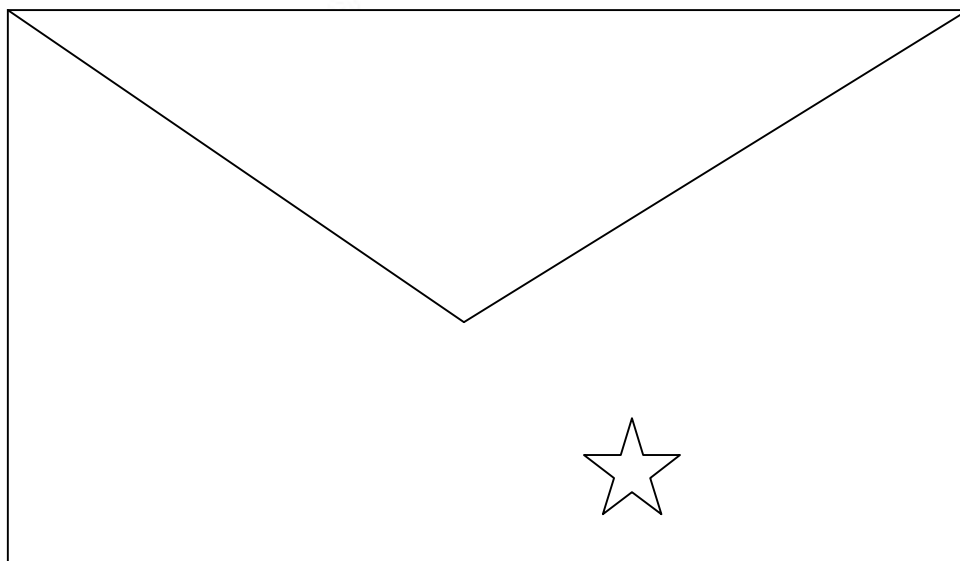
narty

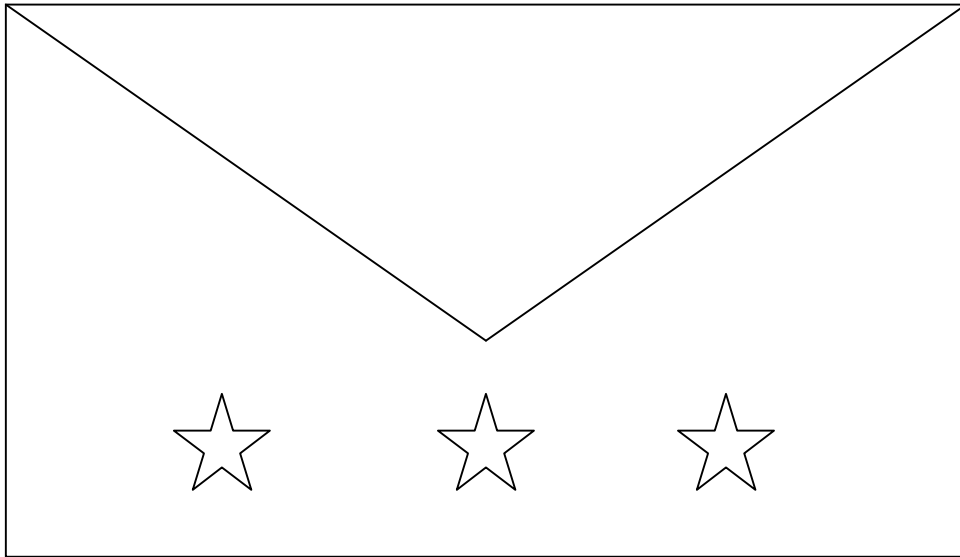
kot

kawa

but

rysunek

Ćw.2 Odszyfruj sylaby, ułóż wyrazy i zapisz je w zeszycie:

1c+3b 3c+3b 2c+1a 2c+2b
1c+2a 2b+1c 1a+3a 2a+3c
3a+2c 3c+3a 1a+2c 2c+2c

	a	b	c
1	ma	to	sa
2	mo	ka	ta
3	sy	dy	lo

Ćw.3 Przeczytaj wyrazy wspak:

gór	rad	ład	mat	sąd	tok
sęk	już	rów	kosz	pąk	tik

Ćw.4 Przeczytaj wyrazy dzieląc na sylaby, a następnie przestaw ich kolejność:

loki	myje	kita	bary	rano
masło	masa	tama	misa	tara

Ćw.5 Ułóż domino wyrazowe do podanego wyrazu według wzoru:

szkoła – ła pa – parasol – solniczka
pisaki – kino - -
tapeta ---
kolega ---

Ćw.6 Utwórz nowe wyrazy z pierwszych sylab wyrazów podanych:

basen zielony – bazie
łasuch – bęben – dzieci
boso – cieknie
jeden – zioła – rower

Utwórz nowe wyrazy z ostatnich sylab podanych wyrazów:

koło – jedzie- łodzie
ładna –Reksio – sanna
Kasia – dawno
Oleś – pani – kończy

Ćw.7 Utwórz nowy wyraz z sylab wskazanych przez liczbę:

papuga (1)	parawan (2)	solniczka (1)	
paleta (1)	kosmetyczka (3)	wagoniki (4)	
perliczka (1)	regaly (2)	kominki (2)	
makieta (1)	kaloryfery (3)	wanna (2)	talerze (3)
rękawiczki (2)	kolano (2)	reżyser (1)	tarapaty (3)

Ćw. 8 Uzupełnij w zdaniach wyrazy sylabą **ka**

1. (...) mila piła (...) wę i jadła (...)napkę z (...)wałkiem sera.

2. Na obiad będzie marchew(...), sok (...)rotka, (...)pusta i zupa (...)
lafiorowa.

Ćw. 9 Gra „Odkrywanka –dobieranka”

Gra dla 2-4 osób. Przygotowujemy zestaw kartoników z sylabami otwartymi i zamkniętymi. Kartoniki odwrócone leżą na stoliku. Pierwsze dziecko odkrywa dwa kartoniki. Jeśli tworzy sylabę, zabiera je, jeżeli nie, pozostają odkryte.

Następna osoba odkrywa kolejny kartonik i próbuje ułożyć wyrazy. Gra toczy się do momentu, gdy na stole nie ma już odkrytych kartoników lub nie można ułożyć żadnego wyrazu. Wygrywa osoba, która zebrała najwięcej sylab.

Przykładowy zestaw sylab (rozcinamy je):

ta	wi	pa	ma	ron	bel
bus	ba	ko	ron	me	gar
ta	kun	zy	ko	ka	del
wa	del	ry	fa	re	la
fin	ra	bo	be	per	ze
bel	ga	be	ma	ko	pe
ta	po	da	ba	ro	ła

Ćw. 10 Utwórz jak najwięcej wyrazów z wyrazu: **KONDUKTORKA**
(lub do wyboru: **MIKROENCEFALOPATIA, STEREOFONIA, DŹWIĘKONAŚLADOWCZOŚĆ**).

Ćw.11 Tworzenie węża z wyrazów według rosnącej liczby głosek, np. las, koza, burak, fasola, rodzynek, toaletka, brukselka, matematyka

Pomoce: narysowany duży wąż

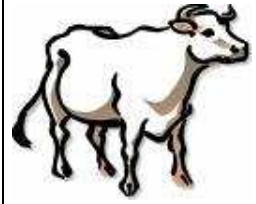

Ćw.12 Tworzenie węża morfemowego

Każdy uczestnik dopisuje (wkleja) wyraz, który zaczyna się na taką głoskę, jaką kończy się poprzedni wyraz, np. nożyczki

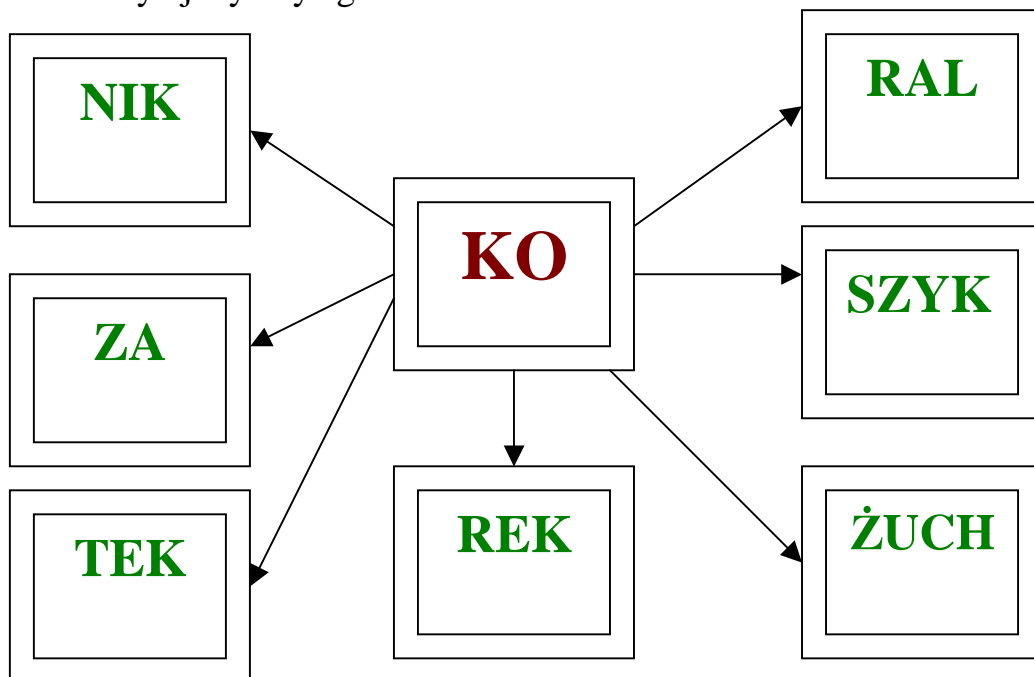
nożyczki

Ćw.13 Wybieranka obrazkowo –głoskowa
 Ułóż hasło we wskazanej kolejności liter

 1	 2	 2	 4	 3
↓	↓	↓	↓	↓

Rozwiązanie: praca

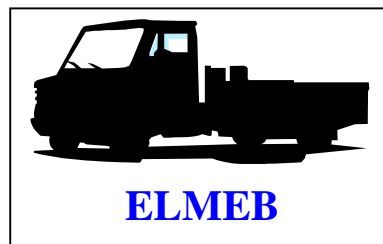
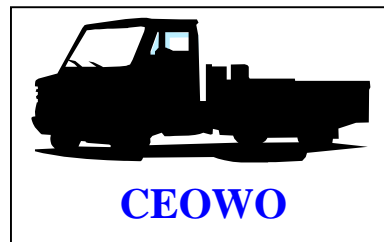
Ćw. 14 Odczytaj wyrazy zgodnie ze strzałkami

Ćw.15 Przeczytaj, co narysował Pawełek

Ćw.16 Odszyfruj, co wiozą samochody:

Rozwiązanie: cukier, owoce, mleko, maszyny, meble, chleb

Ćw.17 Wstaw literę i utwórz nowy wyraz:

mapa (ł) małpa
osa (k) kosa
masa (k) maska
lew (z) zlew
lama (p) lampa
pieczara (k) pieczarka

oko (ń) okoń
rak (w) wrak
wiły (d) widły
lis (t) list
baraki (n) baranki

Ćw. 18 Uzupełnij brakujące samogłoski poprzez wstawienie odpowiednich samogłosek z drabiny:

Może wziąć za rogi	B ☐ K	A
Pomaga w chorobie	L ☐ K	O
Lubi chodzić tyłem	R ☐ K	U
Rodzaj fryzury	K ☐ K	E
Wyciśnięty z owoców	S ☐ K	I
Boli od niego głowa	H ☐ K	Y

Ćw. 19 Zimowa zgadywanka

Wpisz w puste kratki brakujące litery. Litery te, czytane kolejno, utworzą rozwiązanie

ICHURA, ŚNI G, ANNA, SZR N, BA WAN,
ŚNI ŻKI, K JKI, ADYMKKA, LÓ , NA TY,
L DO ISKO, PI CUCH, ANKI, ZI B,
BOB LEJE, ZAS A, P GODA, G UDZIENÍ,
LU Y, ŚNIEŻ CA, STYC ENÍ, KUL G, RÓZ,
S PLE, ŁYŻ Y, PRZ RĘBLA.

Rozwiązanie: *Wesołe i zdrowe są sporty zimowe*

Ćw. 20 Zmień literę i przeczytaj nowy wyraz:

worek	w=k	młotek	m=p
kot	t=c	kura	k=r
kret	t=m	wagon	g=z

Rozwiązanie: *korek, koc, krem, płotek, rura, wazon*

Ćw. 21 Szukanie wyrazów

Dziecko otrzymuje wyrazy, które ma przeczytać i powiedzieć, z jakich głosek/liter składa się każdy wyraz. Następnie ma powiedzieć/napisać nowe, które rozpoczynają się literami początkowymi zawartymi w wyrazie:

1. **dom** = **drabina**, **owca**, **motyl**

2. **mak** =

3. **rak** =

Ćw. 22 Uzupełnij zdania wyrazem, który zaczyna się taką samą literą, jak wyrazy w każdym zdaniu:

Wesoły Włodek wychodzi z (**wody**, **wagonu**).

Mała Magda maluje.....

Lucyna lubi

Rano Robert rysował

Gospodarna Gosia gotuje

Zazdrosny Zenek zabrał Zosi

Zygmunt zaniósł do zegarmistrza

Zapłakana Zosia zgubiła

Szybki Szymon szoruje

Kuba karmi kaczki i

Kasia Kowalska kocha

Koleżeńska Krystia kupiła kuzynce

Pracowita Patrycja pierze

Tatuś Tomka trzyma

Ćw. 23 Przeczytaj kolejno wyrazy, ale pomiń pierwszą lub ostatnią głoskę:

beza

rękaw****

brodacz****

kosa

list

siatkarz****

kozak

kula

port

bandaż****

rybak

frak

autor

kram

sens

blok

góral

stok

blacharz****

ikra

kosa

balet

rzepak

krowy

tort

złom

fala

Ćw.24 W każdej parze wyrazów podkreśl litery, którymi się one różnią:

kosa – rosa

rogi – nogi

hak – mak

woda – soda

chata –szata

sobota – robota

Jola – Tola

tama – tara

kora – nora

rzepa – rzeka

beczka – teczka

kufer - kuter

huta - nuta

Ćw. 25 Uzupełnianka z sylabą „kot”

Wpisz brakującą sylabę tak, aby powstał wyraz pasujący do zapisanego znaczenia:

schabowy lub mielony

pluszowa zabawka

odgłos pracy silnika

na statku

takie odgłosy wydaje bocian

kot...

... kot...

... kot

kot...

... kot

Ćw. 26 Uzupełnij brakujące sylaby w wyrazach:

ma -...-na

ko – lo – ro- ...

po - ... - ga

... – le – żan - ka

pi – sa - ...

ry - ... - ki

... - na

wy

ko

ki

wan

sun

szy

wa

Ćw. 27 Zabawa „Szukam pary”

Każde dziecko ma przypiętą sylabę na ubraniu. Zadaniem dzieci jest odnaleźć się tak, by powstał wyraz sensowny z utworzonych sylab, np.

wa - ga

so – da

kla – sa

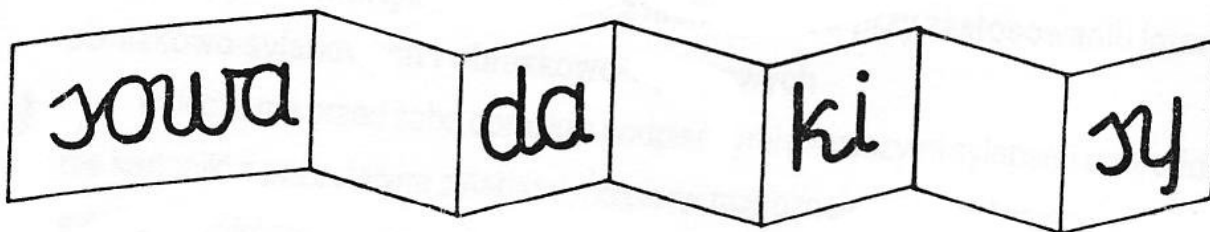
gar - nek

ra - ma

wo – rek

Ćw. 28 Składanki sylabowe

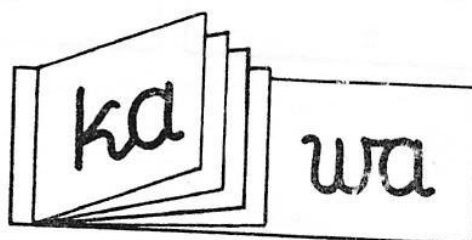
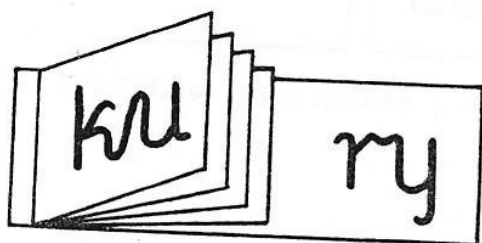
Należy przygotować pomoc dydaktyczną. Na kartce bloku umocowane są kartki z sylabami. Dziecko zginając kolejno kartki powinno odczytywać powstałe z sylab wyrazy. Stopniowo można wprowadzić wyrazy wielosylabowe.

inne końcówki: li, fa, ja,

Ćw. 29 Książeczka sylabowa

Dziecko kartkując kolejne kartki książeczki odczytuje wyrazy. Ćwiczenie polega na podstawieniu sylab początkowych do stałej sylaby końcowej.

da
mu
no
pa
to
wo
cza
se
sza
łot
czte
sta
cho
dziu
chmu

sylaby:

ła
no
mo
me
so
la
kro
tra
czu
mal
ży
ście
sło
zdro
si